

T. B. M. M. (S. Sayısı : 139)

Gümüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu ve 7 Arkadaşının 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler ve 11 Arkadaşının 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Geçici Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Mahallî İdareler Genel Seçimi Tarihinin Belirlenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/131, 2/88)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ektedir.

Gereği saygılarımızla arz olunur.

M. Oltan Sungurlu
Gümüşhane

Ahmet Karaevli
Tekirdağ

Metin Balıbeğ
Afyon

Halil Özsoy
Kayseri

İlker Tuncay
Çankırı

Abdulkadir Aksu
Diyarbakır

M. Cumhur Ersümer
Çanakkale

M. Sezai Pekuslu
Ankara

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 127 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan «Mahallî İdarelerin Seçimleri, Anayasanın 67 nci maddesindeki esaslara göre beş yılda bir yapılır» hükmü karşısında mahallî idareler seçimlerini düzenleyen «2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun» un bazı maddeleri ise Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş bulunduğundan 1989 yılında yapılması gereken mahallî idareler seçimleri nedeniyle bu konudaki kanunî boşlukların doldurulması ve bu seçimlerde uygulanacak bazı esasların belirlenmesi amacıyla işbu teklif hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 2972 sayılı «Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun» a göre yapılacak seçimlerin dönemi, başlangıç tarihi ile bu seçimlerdeki oy verme günü belirlenmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile belediye meclis üyeliği seçimlerinde de milletvekili seçimlerinde olduğu gibi kontenjan adaylığı sistemi getirilmektedir. Bu düzenlemeye göre, belediye meclis üyeliği seçiminde maddede belirtilen sisteme göre kontenjan adayları, listelerdeki aday sıralamasına dahil olmaksızın oy pusulalarına ayrıca yazılacaklardır. Kontenjan adayı gösterilen yerlerde yedek belediye meclisi üyeliğinin tespitinde yedek üyeler kontenjan sayısı nazara alınmadan o yerde seçilecek asıl belediye meclisi üyesi adedi kadar tespit edilecektir. Yani kontenjan adayları için ayrıca yedek gösterilemeyecek, belediye meclisi asıl üyesi sayısı kadar yedek üye gösterilecektir. Siyasî partiler kontenjan adaylarını 2820 sayılı Kanunun 37 nci maddesine uygun olarak merkez yoklaması ile tespit edeceklerdir. Kontenjan adaylığında veya üyeliğinde boşalma olması halinde aynı partinin yedek üyeler listesine sırayla müracaat edileceği tabiidir.

Bu madde ile yapılan diğer değişiklik ile 2972 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasına (e) bendi eklenmekte ve «seçimlere katılacak siyasî partiler hangi seçim çevrelerinde, hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarını Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler» hükmü getirilmektedir.

Madde 3. — Bu madde ile 2972 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında değişiklik yapılmakta ve yeni düzenleme ile bağımsız adayların adaylığa müracaat tarihi belirlenmektedir.

Madde 4. — Bu madde ile 2972 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine bir fıkra eklenmiş ve belediye başkanlığı ile belediye meclisleri seçimlerinde oy verme işlemlerinde kolaylık sağlamak amacıyla oy pusulalarının aynı zarf içine konulması öngörülmüştür.

Madde 5. — Bu madde ile 2972 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (a) bendine bir fıkra eklenmek suretiyle belediye meclisi üyeliklerine seçilenlerin tespitinde teklifin 2 nci maddesinde yer alan ve 2972 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası

sının (c) bendinde yapılan kontenjan adaylığına ilişkin düzenlemeye paralel olarak yeni hüküm getirilmiş bulunmaktadır.

Madde 6. — Bu madde ile 2972 sayılı Kanunda daha önce mevcut olup Anayasa Mahkemesince iptal edilen 29 uncu maddede yer alan seçimlerin yenilenmesine dair hükümlere ilişkin düzenlemeler yapılmış bu suretle kanunda mevcut boşluk giderilmiş bulunmaktadır.

Madde 7. — Bu madde ile 3469 sayılı Kanunun uygulama yeri kalmayan bazı geçici maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. — Bu madde ile siyasi partilerin olağan büyük kongreleri toplanıncaya kadar diğer yetkili organlarına tüzüklerinde değişiklik yapma yetkisi getirilmektedir.

Geçici Madde 2. — Bu madde ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk mahallî idareler genel seçimlerinde radyo ve televizyondan propaganda yapabileme imkânı getirilmiştir. Televizyondan yapılacak propaganda konuşmayı yapan kişi dışında görüntüsüz olarak verilecektir.

Madde 8. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 9. — Yürütme ile ilgilidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerini Değiştiren 3469 Sayılı Kanunun Geçici Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Mahallî İdareler Genel Seçimi Tarihinin Belirlenmesine İlişkin Kanun Teklifi»miz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygularımızla arz ederiz.

Güneş Gürseler
Tekirdağ

Mustafa Çakır
Giresun

Ali Haydar Erdoğan
İstanbul

Ahmet Ersin
İzmir

Fuat Atalay
Diyarbakır

Erol Güngör
İzmir

Fuat Erçetin
Edirne

Abdulkadir Ateş
Gaziantep

İstemihan Talay
İçel

M. Kemal Dudoğlu
Hatay

Hilmi Ziya Postacı
Aydın

Birgen Keleş
İzmir

G E R E K Ç E

2972 sayılı Mahallî İdareler üle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 3469 sayılı Kanun, «Erken Mahallî İdareler Seçimlerine Gidilmesi Halinde; Mahallî İdareler Organlarının Seçimlerinin Yapılabilmesini Sağlamak için» çıkarılmış ve bu gaye gerekçede açıkça belirtilmiştir. Böyle bir gerekçenin hareket noktası da Anayasanın 127 nci maddesinde yapılmak istenen değişikliğin ve eklenmek istenen geçici maddenin halkoylamasında kabul edileceği varsayımdır. Ancak, 25 Eylül 1988 tarihinde yapılan halkoylamasında bu istekler kabul edilmemiş ve genel yerel seçimlerin 13 Kasım 1988 tarihinde yapılması sağlanamamıştır. Bu durumda da 3469 sayılı Yasaya sırf bu tarihte seçimi gerçekleştirmek üzere konulan geçici maddelerin bir anlamı kalmamıştır. Ayrıca bu geçici maddeler 26 Mart 1988 tarihinde yapılacak genel yerel seçime uygulanacak Siyasî Partiler Yasası ve 2972 sayılı Yerel Seçimler Hakkındaki Yasa ile çelişmekte ve gereksiz işlemlere yol açmaktadır.

Örneğin, yaklaşık beş ay sonra yapılacak yerel seçim için süreleri kısaltma yetkisini Yüksek Seçim Kuruluna vermenin bir anlamı kalmamıştır.

Örneğin, gene yaklaşık beş ay sonra yapılacak yerel seçim için siyasî partileri adaylarını nasıl belirleyeceklerini açıklamaya zorlamak da uygun bir davranış değildir.

Siyasî Partiler Yasası ve seçim yasalarının zamanında yapılacak seçimler için düzenledikleri ve yıllardır uygulanan kalıcı kurallar ile sadece bir erken seçimde uygulanmak üzere konulan geçici kuralların böyle bir zorunluk kalktıktan sonra korunması tüm seçim sistemini etkileyecektir.

Ayrıca, 2972 sayılı Yasanın 18 inci maddesinde birleşik oy pusulası tanımlanırken oy pusulasında adayların isimlerinin bulunması gerektiği belirtilmektedir. Bu kurala istisna getiren ve 13 Kasım 1988 de yapılacağı umulan yerel seçim için düzenlenen Geçici 5 inci maddenin Yasa metninde korunması çelişki yaratacaktır.

Bu çelişki, belediye başkan adayının en az altı ay süreyle o seçim çevresinde oturma şartını kaldıran, ön seçim için yeni düzenlemeler getiren diğer geçici maddeler için de söz konusudur.

Bu nedenle, söz konusu geçici maddelerin tümünün yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Böylelikle, 13 Kasım 1988 de yapılacağı umulan genel yerel seçimler için süre azlığını gidermek üzere konulan geçici maddelerin beş ay sonra zamanında yapılacak genel yerel seçimde uygulanmasının önüne geçilmesi sağlanacaktır.

Anayasa Mahkemesinin 14.6.1988 tarih 1988/14-18 sayılı kararında belirtildiği gibi yerel yönetim seçimlerinin Anayasanın 127 nci maddesi hükmü gereğince 26 Mart 1989 Pazar günü yapılması gerekmektedir. Seçimin başlangıç tarihi de yasalardaki sürelerin uygulanmasına olanak tanıyacak şekilde belirlenmiştir.

Ülkemizin son bir yıldır içinde bulunduğu yerel yönetimler seçiminin hangi tarihte yapılacağı tartışması Anayasa hükümlerine ve Anayasa Mahkemesi kararına uygun olarak böylelikle sona erdirilmek istenmektedir.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ GÜNEŞ GÜRSELER VE 11 ARKADAŞININ
TEKLİFİ

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerini Değiştiren 3469 Sayılı Kanunun Geçici Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Mahalli İdareler Genel Seçimi Tarihinin Belirlenmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun bazı maddelerini değiştiren 3469 sayılı Kanunun geçici 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 uncu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar kurulmuş belediyeler de dahil olmak üzere mahallî idareler seçimi 26 Mart 1989 Pazar günü yapılır. Seçimin başlangıç tarihi 30 Kasım 1988'dir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

2.12.1988

Esas No. : 2/131, 2/88

Karar No. : 14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza 28.11.1988 tarihinde gönderilen Gümüşhane Milletvekili Mahmut Oltan Sungurlu ve 7 Arkadaşının 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 3.10.1988 tarihinde gönderilen Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler ve 11 Arkadaşının, 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerini Değiştiren 3469 Sayılı Kanunun Geçici Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Mahallî İdareler Genel Seçimi Tarihinin Belirlenmesine İlişkin Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 1.12.1988 tarihli toplantısında Adalet Bakanı Mehmet Topaç ve teklif sahipleri Gümüşhane Milletvekili Mahmut Oltan Sungurlu ile Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler de bulunduğu halde incelenmiştir.

Teklifler, 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.3.1988 Tarihli ve 3420 Sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesinin 14.6.1988 tarihli ve 1988/18 sayılı Kararı ile iptal edilmesi; 7.8.1988 tarihli 3469 sayılı Kanunun ilgili maddelerinin de 25.9.1988 tarihinde yapılan halkoylaması sonucunda geçersiz sayılması nedeniyle getirilmiştir.

Gümüşhane Milletvekili Mahmut Oltan Sungurlu ve 7 arkadaşının teklifi ayrıca bu konularda meydana gelen kanunî boşlukların doldurulmasını ve bu seçimlerde uygulanacak bazı esasların belirlenmesini de öngörmektedir.

Komisyonumuz, aynı nitelikteki iki teklifin birleştirilerek görüşülmesini, daha geniş kapsamlı olan Gümüşhane Milletvekili Mahmut Oltan Sungurlu ve 7 arkadaşının teklifinin görüşmelere esas alınmasını kabul etmiştir.

Komisyonumuz, anılan teklifin 1, 2, 3, 7, 8 ve 9 uncu maddelerini aynen kabul etmiştir.

Teklifin 4 üncü maddesi 2972 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine bir fıkra eklenmesini öngörmektedir. Eklenen bu fıkranın daha anlaşılır biçimde ifade edilebilmesini sağlamak için fıkranın başına «Ancak» ibaresi eklenmek suretiyle madde kabul edilmiştir.

Teklifin 5 inci maddesi 2972 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (a) bendine iki fıkra eklenmesini öngörmektedir. Eklenen ilk fıkra aynen kabul edilmiş, son fıkra ise büyük şehirlerde, büyük şehir belediye meclisine, kontenjan adaylarından belediye meclis üyeliğine seçilenlerin birinci sırasındakilerinin katılmasını sağlayacak düzenleme yapılarak kabul edilmiştir.

Teklifin 6 ncı maddesi ile 2972 sayılı Kanuna eklenen 29 uncu maddenin (d) bendinin «Hallerinde» kelimesi ile başlayan bölümü 29 uncu maddenin diğer bölümleriyle de ilgili olduğundan ayrı bir fıkra olarak düzenlenmiş ayrıca mülkî amirlere boşalmaları bildirmeleri için de 30 günlük bir süre tanınmış ve madde bu şekli ile kabul edilmiştir.

Teklifin geçici birinci maddesi, sadece bu Kanunla ilgili olarak gerekli görülecek tüzük değişikliklerinin siyasî partilerin yetkili merkez karar ve yönetim organlarıca yapılabileceğinin belirtilmesi ile kabul edilmiştir.

Teklifin Geçici 2 nci Maddesinin, bu seçimlere mahsus olmak üzere seçimlere katılan siyasî partilere tanıdığı radyo ve televizyondan konuşma hakkının, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun «Devletçe Yardım» başlıklı Ek Birinci Maddesine 7.8.1988 tarihli ve 3470 sayılı Kanunla eklenen fıkralara da uygun olarak, seçime katılıp da son milletvekili genel seçimlerinde toplam geçerli oyların % 7'sinden fazlasını alan siyasî partilere tanınmasının daha doğru olacağı görüşünde birleşen Komisyonumuz Geçici 2 nci Maddeyi bu değişikliklerle kabul etmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi seçimin başlangıç tarihini 1 Ocak olarak belirlemektedir. Bu nedenle teklifin biran önce kanunlaşabilmesi için İçtüzüğün 53 üncü maddesine göre teklifin Genel Kurulda öncelikle görüşülmesinin istenmesi de Komisyonumuzca kararlaştırılmıştır.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Kâmil T. Coşkunoğlu</i>	<i>M. Zeki Uzun</i>
Ankara	Tokat
Sözcü	Kâtip
<i>Ünal Yaşar</i>	<i>Ali Pınarbaşı</i>
Gaziantep	Konya
Üye	Üye
<i>Ömer Çiftçi</i>	<i>M. Sezai Pekuslu</i>
Ankara	Ankara
(Muhalefet Şerhim Eklidir)	
Üye	Üye
<i>Mehmet Pürdeloğlu</i>	<i>Talat İçöz</i>
Hatay	İstanbul
Üye	Üye
<i>Reşit Ülker</i>	<i>Ülkü Söylemezoğlu</i>
İstanbul	Kahramanmaraş
Üye	Üye
<i>Metin Emiroğlu</i>	<i>Ahmet Neidim</i>
Malatya	Sakarya
	(Muhalefîm)

Üye
Yaşar Topçu
Sinop
(Muhalefet Şerhine Eklidir)

Üye
Ahmet Avcı
Uşak
(İmzada Bulunamadı)

Üye
Orhan Veli Yıldırım
Tunceli
(İmzada Bulunamadı)

Üye
Güneş Müftüoğlu
Zonguldak

2 . 12 . 1988

BAŞKANLIĞA

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair M. Oltan Sungurlu ve arkadaşları tarafından verilen kanun teklifinin 2, 4, 5 ve Geçici 2 nci Maddelerine muhalifiz.

Bu maddeleri seçimin temel amaç ve ilkelerine ve diğer hükümlere aykırı buluyoruz. Saygılarımızla.

Yaşar Topçu
Sinop

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak

Ahmet Neidim
Sakarya

KARŞI OY

Teklifin 2 nci, 5 inci, 7 nci ve geçici 2 nci maddelerinin demokrasimize uymadığı ve antidemokratik olduğu nedeniyle karşıyım.

Ömer Çiftçi
Ankara Milletvekili

GÜMÜŞHANE MİLLETVEKİLİ M. OLTAN SUNGURLU VE 7 ARKADAŞININ
TEKLİFİ

2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 8 inci Maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mahallî İdareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir. Aynı yılın Mart ayının son Pazar günü oy verme günüdür.»

MADDE 2. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (e) bendi eklenmiştir.

«c) Siyasî partiler, belediye meclis üye sayısı 15 olan beldelerde 2,25 ve 31 olan beldelerde 3,37 olan beldelerde 4,45 olan beldelerde 5,55 olan beldelerde 6 adet kontenjan adayı gösterirler. Kontenjan adayı adayların sıralamasına dahil edilmeyerek aday listelerinde kontenjan adayı olarak yeniden yazılır. Siyasî partiler kontenjan adaylarını merkez yoklaması ile tespit ederler. Ancak Merkez Karar ve Yönetim organları yetkisini il veya ilçe yönetim kurullarına devredebilirler. Siyasî Partiler kontenjan adaylarını bu Kanunun 12 nci maddesindeki aday listesinde yer vermek suretiyle ilçe seçim kurullarına bildirirler. Kontenjan adayları bu Kanunun 18 inci maddesinin (f) bendinin ikinci fıkrasındaki aday listelerinde de yedek adaylardan sonra ayrıca yazılır.»

«e) Seçimlere katılacak Siyasî partiler hangi seçim çevrelerinde, hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarını Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.»

MADDE 3. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bağımsız adaylar Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilen ön seçim tarihine kadar adaylık için başvurabilirler.»

MADDE 4. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ve Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Aynı sandık bölgesinde 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna tabi olanlar da dahil belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği seçimine ait oy pusulaları aynı zarf içine konur.»

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 19 uncu Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Ancak, aynı sandık bölgesinde 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin yönetimi hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek kabulü Hakkında Kanuna tabi olanlar da dahil belediye başkanlığı ve Belediye Meclis üyeliği seçimine ait oy pusulaları aynı zarf içine konur.»

(Gümüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu ve 7 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 5. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 23 üncü maddesinin (a) bendine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«10 uncu madde uyarınca kontenjan adayı gösterilen belediye meclis üyesi seçim çevrelerinde bu maddeye göre yapılan bölme işlemi kontenjan sayısı çıkarılmak suretiyle yapılır. Kontenjan adayı gösterilen bu seçim çevrelerinde geçerli oyların en çoğunu almış olan siyasi partinin kontenjan adayları belediye meclis üyeliğini kazanmış olurlar.

Büyük şehirlerde kontenjan adaylığından belediye meclis üyeliğine seçilenlerden; 5 ve 6 kontenjan adayı gösterilen yerlerde ilk 2'si, 4 ve daha az kontenjan adayı gösterilen yerlerde ise birinci sıradakiler büyükşehir belediye meclisine katılır.»

MADDE 6. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanuna 28 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 29 uncu madde eklenmiştir.

«Seçimlerin yenilenmesi

MADDE 29. — Seçim dönemi sonundan önce;

a) Bir seçim çevresinde yapılan seçimin seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verilmesi,

b) Belediye meclisi veya il genel meclisinin yetkili organlarca feshi,

c) Belediye meclisi veya il genel meclisi üyeliklerinin herhangi bir sebeple boşalması ve meclis üye sayısının yedeklerinin de getirilmesinden sonra üye tamsayısının yarısından aşağıya düşmesi,

d) Seçilmiş belediye başkanlıklarının herhangi bir nedenle boşalması hallerinde mülki amirinin durumu bildirmesi üzerine, ilçe seçim kurulunca söz konusu organ için yeniden seçim yapılmasına karar verilerek durum alışılmış usullerle ilan edilir.

Bu ilandan sonra gelen 60 ncı günü takip eden ilk Pazar oy verme günüdür.»

MADDE 7. — 7.8.1988 günü 3469 Sayılı «2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanunun» Geçici 4, 5, 6, 7 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren siyasi partilerin olağan büyük kongreleri toplanıncaya kadar partilerin diğer yetkili merkez karar ve yönetim organları da gerekli görülen tüzük değişikliğini yapmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk mahallî idareler genel seçimlerinde 2972 sayılı Mahallî İdareler ve Mahalle Muhtarlıkları ile İhtiyar Heyetleri Seçimi Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hük-

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri seçimi hakkında Kanunun 23 üncü maddesinin (a) bendine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«10 uncu madde uyarınca kontenjan adayı gösterilen belediye meclis üyesi seçim çevrelerinde bu maddeye göre yapılan bölme işlemi kontenjan sayısı çıkarılmak suretiyle yapılır. Kontenjan adayı gösterilen bu seçim çevrelerinde geçerli oyların en çoğunu almış olan siyasî partinin kontenjan adayları belediye meclis üyeliğini kazanmış olurlar.

Büyük şehirlerde, kontenjan adaylığından belediye meclis üyeliğine seçilenlerin birinci sıradakiler Büyük Şehir Belediye Meclisine katılır.»

MADDE 6. — 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri seçimi hakkında Kanuna 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 29 uncu madde eklenmiştir.

«Seçimlerin yenilenmesi

MADDE 29. — Seçim Dönemi sunundan önce;

a) Bir seçim çevresinde yapılan seçimin seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verilmesi,

b) Belediye meclisi veya il genel meclisinin yetkili organlarca feshi,

c) Belediye meclisi veya il genel meclisi üyeliklerinin herhangi bir sebeple boşalması ve meclis üye sayısının yedeklerinin de getirilmesinden sonra üye tamsayısının yarısından aşağıya düşmesi,

d) Seçilmiş belediye başkanlıklarının herhangi bir nedenle boşalması,

Hallerinde mülkî amirlerin vaki boşalmaları otuz gün içinde İlçe Seçim Kuruluna bildirmeleri üzerine, İlçe Seçim Kurulu sözkonusu organ için yeniden seçim yapılmasına karar vererek durumu alışılmış usullerle ilan eder.

Bu ilandan sonra gelen 60 ıncı günü takip eden ilk Pazar oy verme günüdür.»

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren siyasî partilerin yetkili merkez karar ve yönetim organları bu Kanunla ilgili gerekli görülen tüzük değişikliğini yapmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk mahallî idareler genel seçimlerinde 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hük-

(Gümüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu ve 7 Arkadaşının Teklifi)

mü uygulanmaz. Ancak seçime katılan siyasî partilere, bu seçimlere mahsus olmak üzere oy verme gününden önceki 7 nci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar radyo ve televizyondan görüntüsüz olarak;

- a) Siyasî partilere, ilk gün 10'ar dakikalık birer konuşma,
- b) Mecliste grubu bulunan siyasî partilere, ilaveten 10 dakikalık birer konuşma,
- c) Ana muhalefet partisine ilaveten 10 dakikalık bir konuşma,
- d) İktidar partisine ilaveten 10 dakikalık iki konuşma, hakkı verilir. Son günkü konuşmayı iktidar partisi yapar.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mü uygulanmaz. Ancak, seçime katılıp da son milletvekili genel seçimlerinde toplam geçerli oyların % 7'sinden fazlasını alan siyasî partilere, bu seçimlere mahsus olmak üzere, oy verme gününden önceki 7 nci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar radyodan ve Türk Bayrağı ile Yüksek Seçim Kurulunun tespit edeceği yere asılacak olan ve bu Kurulun belirlediği büyüklükteki parti bayrağı ve konuşmayı yapan kişi dışında görüntüsüz olarak televizyondan;

- a) Yukarıda belirtilen siyasî partilere, ilk gün 10'ar dakikalık birer konuşma,
- b) Mecliste grubu bulunan siyasî partilere, ilaveten 10 dakikalık birer konuşma,
- c) Ana muhalefet partisine, ilaveten 10 dakikalık bir konuşma,
- d) İktidar partisine, ilaveten 10 dakikalık iki konuşma,

Hakkı verilir. Son konuşmayı iktidar partisi yapar.

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

